
SOG'LIQNI SAQLASHDA MINTAQAVIY BOSHQARUV

<https://doi.org/10.5281/zenodo.14394610>

Ilyasova Munisa Mirvaliyevna

Toshkent Tibbiyot Akademiyasi Jamoat salomatligi va menejment kafedrası PhD

Nizomova Muslima Diyorovna, Hamidjonova Sevinch Abzal qizi

Toshkent Tibbiyot Akademiyasi

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada Mintaqaviy sog'liqni saqlash boshqaruvining samaradorligi aholining sog'lig'ini yaxshilash, kasalliklarning oldini olish va sog'lom turmush tarzini targ'ib qilishda muhimligi va Ushbu jarayon muntazam ravishda takomillashtirilishi va yangi sharoitlarga moslashtirilishi to'g'risida so'z yuritiladi.

Kalit so'z

Sog'liq, kelishuv, intizom, mintaqa, boshqaruv, sog'lom turmush tarsi, jarayon, sharoit, rejalashtirish, tashkillashtirish, moliyalashtirish, nazorat, chora-tadbir, aholi.

Yurtimizda aholi salomatligini saqlash va yaxshilash imkonini beradigan sifatli sog'liqni saqlash tizimini tashkil etish, sog'lom avlod tarbiyasi uchun shart-sharoit yaratish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishi hisoblanadi.

Sog'liqni saqlash - aholi sog'lig'ini muhofaza qilishga yo'naltirilgan ijtimoiy, iqtisodiy va tibbiy tadbirlar tizimi. Sog'liqni saqlash kasalliklarning oldini olish va davolash, sog'lom turmush va mehnat sharoitini yaratish, yuqori mehnat qobiliyatini va uzoq umr ko'rishni ta'minlashga qaratilgan umumiy tadbirlarni ko'zda tutadi. Uning asosiy vazifasi bemorlarga zamonaviy, ixtisoslashgan hamda mos tarzda yordam ko'rsatishdan iborat. Sog'liqni saqlashda mintaqaviy boshqaruv, bo'lib ma'lum bir geografik hududda sog'liqni saqlash xizmatlarini rejalashtirish, tashkil etish, moliyalashtirish va nazorat qilish jarayonidir. U milliy sog'liqni saqlash siyosati doirasida amalga oshiriladi, lekin shu bilan birga, mintaqaning o'ziga xos xususiyatlari va ehtiyojlarini inobatga oladi. Mintaqaviy boshqaruv samaradorligi ko'plab omillarga bog'liq, jumladan, resurslarning mavjudligi, sog'liqni saqlash xodimlarining malakasi, axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish va boshqalar.

Mintaqaviy sog'liqni saqlash boshqaruvining asosiy jihatlari:

- Rejalashtirish: Mintaqaning sog'liqni saqlash ehtiyojlarini aniqlash, sog'liqni saqlash xizmatlarini rivojlantirish strategiyasini ishlab chiqish va uzoq muddatli rejalashtirish. Bu demografik o'zgarishlar, kasalliklarning tarqalishi, mavjud

infratuzilma va resurslarni hisobga oladi.

- Tashkil etish: Sog'liqni saqlash xizmatlarini taqdim etish uchun zarur bo'lgan tuzilmani yaratish, shu jumladan, tibbiyot muassasalarining tarmog'ini rivojlantirish, xodimlarni tayyorlash va ularni joylashtirish, tibbiy texnika va jihozlar bilan ta'minlash.

- Moliyalashtirish: Mintaqaviy sog'liqni saqlash xizmatlarini moliyalashtirishning manbalarini aniqlash va ularni samarali boshqarish. Bu davlat byudjeti, sug'urta fondlari, xayriya mablag'lari va boshqa manbalarni o'z ichiga olishi mumkin.

- Nazorat: Sog'liqni saqlash xizmatlari sifatini nazorat qilish, ularning samaradorligini baholash va muammolarni hal qilish. Bu sog'liqni saqlash ko'rsatkichlarini kuzatish, auditorlik tekshiruvlarini o'tkazish va aholining fikr-mulohazalarini inobatga olish orqali amalga oshiriladi.

- Innovatsiyalar va texnologiyalar: Sog'liqni saqlash xizmatlarini yaxshilash uchun yangi texnologiyalar va innovatsion yondashuvlarni joriy etish. Masalan, teletibbiyot, elektron tibbiy kartalar va ma'lumotlar tahlili.

- Kadrlar tayyorlash va malakasini oshirish: Yuqori malakali tibbiy xodimlarni tayyorlash va ularning malakasini muntazam ravishda oshirish.

Mintaqaviy sog'liqni saqlash boshqaruvining muvaffaqiyat omillari:

- Shaffoflik va hisobot berish: Mintaqaviy sog'liqni saqlash xizmatlarining faoliyati va moliyalashuvi to'g'risida shaffof va ochiq ma'lumotlar taqdim etish.

- Hamkorlik: Sog'liqni saqlash sohasidagi barcha manfaatdor tomonlar, jumladan, davlat organlari, tibbiyot muassasalari, nodavlat tashkilotlar va mahalliy jamoalar o'rtasida samarali hamkorlikni o'rnatish.

- Axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish: Sog'liqni saqlash xizmatlarini takomillashtirish va samaradorligini oshirish uchun axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish.

- Aholi ishtiroki: Aholining sog'liqni saqlash masalalariga faol ishtirokini ta'minlash. Mintaqaviy sog'liqni saqlash boshqaruvining samaradorligi aholining sog'lig'ini yaxshilash, kasalliklarning oldini olish va sog'lom turmush tarzini targ'ib qilishda muhim rol o'ynaydi. Ushbu jarayon muntazam ravishda takomillashtirilishi va yangi sharoitlarga moslashtirilishi zarur.

FOYDALANILGAN ADABIYOLAR:

1. M.B. Atoeva . Sog'liqni saqlash menejmenti va iqtisodiyoti fani o'quv-uslubiy majmuasi magistratura boqichining barcha mutaxassisliklari uchun (Ushbu ishchi dastur o'quv dasturi va o'quv reja asosida 5510700 -davolash ishi yo'nalishi bo'yicha tuzilgan va Buxoro davlat tibbiyot instituti markaziy uslubiy

kengashida muhokama qilingan va tasdiqlangan)-Buxoro ,2019.-B.8

2. Sh.T.Iskandarova, N.M.Maxmudova . Jamoat salomatligi, sog_liqni saqlashni tashkillashtirish va boshqarish bo_yicha o_quv qo_llanma -T,2011.

3. https://uz.wikipedia.org/wiki/Sog_liqni_saqlash